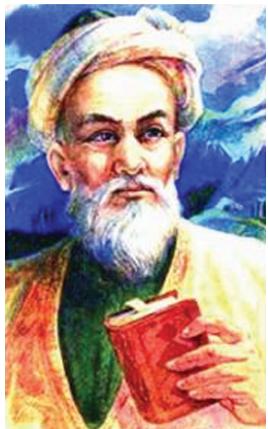

**“Ҳар кунинг Наврӯз бўйисин,
жонажон Ўзбекистони!”**

Tibbiyotning oliy maqsadi - inson salomatligiga erishishdir

O'zbekistonda sog'liqni saqlash

ZDRAVOOXRANENIE UZBEKISTANA

ГАЗЕТА 1995 ЙИЛ ОКТЯБРЬ ОЙИДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • @UZSSGZT, UZSS@YANDEX.RU

N 11 (1445)
2023 YIL
16 MART

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ЎТТИЗ САККИЗИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АҲБОРОТ

2023 йил 14 марта Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўттиз саккизинчи ялпи мажлиси бўлиб ўтди

Сенаторлар “Ўзбекистон Республикаси Конституцияси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий қонуни лойиҳаси бўйича референдум ўтказиш ҳақидаги масалани кўриб чиқдилар.

Жорий йил 10 марта куни Қонунчилик палатаси мажлиси ўтказилиб, унда Конституциявий қонун лойиҳаси бўйича референдумни тайинлаш ва уни ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Қарорда, унинг Конституцияга мувофиқлигини аниқлаш учун уни Конституциявий судга юбориш ва унинг хуносини олиш ҳам белгиланган эди.

Конституциявий суд жорий йил 13 марта куни ўз мажлисини ўтказиб, юқоридаги қарорни ўрганди ва уни Конституцияга мувофиқ деб топди. “Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғри-

сида”ги Қонунга мувофиқ, Конституциявий қонун лойиҳаси Сенатда кўриб чиқилди.

Мажлисда, таъкидланганидек, конституциявий ислоҳотлар мамлакат ҳаётининг барча жабхаларида кечаётган туб ўзгаришларнинг узвий кисми бўлиб, уларнинг мустаҳкам ҳуқуқий асосини яратади ҳамда Асосий қонунизмни жамиятдаги бугунги реал вожеликка ва шиддатли ислоҳотларимиз мантиғига мослаштиради.

ХАЛҚИМИЗНИНГ, ЭКСПЕРТ ВА МУТАХАССИСЛАРНИНГ ТАКЛИФЛАРИ, ХАЛҚАРО ВА ХОРИЖИЙ ДАВЛАТЛАРНИНГ ТАЖРИБАСИ ИНОБАТГА ОЛИНГАН

“Конституциянинг ягона манбаи ва муаллифи ҳалқ бўлиши керак” фояси

Давоми 2 - бетда▶

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОГЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

Наврӯз рӯҳи ва фарсафаси Инонга зими-
бор ва сифатли ташниҳийлиниг тоя ва мақ-
садлари билан чўйнук ва ҳамоҳанги равашда на-
тоён бўлмоқда. Рортилизники барга ҳон-
кузар, фидойи, меҳнатсевар ҳамда меҳри-
боқ ҳалқини шарқ тилини байрамни Наврӯз ай-
ёни билан гиҳ қалбимиздан туборакбоқ зтамиш.

Наврӯз — кириб келадиган йил боши ишоҳим
артилизига кўт-барака, ҳалқимизига тинглик, хо-
тироҳатлик ва фаровон ҳаёт олиб келсир. Ҳар
бир ҳонажон бахт ва қувонг қўргонига айлансан!

ЎЗБЕКИСТОН СОГЛИҚНИ САҚЛАШ ХОДИМЛАРИ КАСАБА УЮШМАСИ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

Иш кунларда янгиликни, яшарин ва ғўзалик
байрами, дея нам оғлан, ҳар биримизниг кўн-
глинигга баҳорий ишқлик ҳамда ғўзаликни олиб
кираётган севимли байрамимиз — Наврӯз тү-
файли оқа-табиат янада гирой оғлосда.

Сиз, азиз тиббиёт ходимларини Наврӯзи айёп
билан гиҳ оракдан туборакбоқ зтамиш. Бай-
рам шукӯхи кезиб орнати чибу нурни пахзанарда
бартагига мустаҳкам сиҳат-саломатлик, хо-
нағонларига тинглик-хотирхонлик, баҳтиу
саодат, қиласаётган эзиз шиларигига файду ба-
роқат тилайниш.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ЎТТИЗ САККИЗИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТҮГРИСИДА АҲБОРОТ

←Давоми. Боши 1 - бетда

асосида Конституциявий қонун лойиҳаси бўйича умумхалқ муҳокамаси ўтказилиб, жами аҳолидан уни такомиллаштириш бўйича 220 мингдан зиёд таклифлар келиб тушган ва уларнинг хар тўрттасидан биттаси лойиҳадан жой олган.

Конституциявий қонун лойиҳасини тайёрлаш жараёнида БМТ, ЕХХТ, ШХТ, ЕИ, Туркӣ давлатлар ташкилоти ва бошқа ҳалқаро ташкилотлар томонидан қабул қилинган 400 дан ортиқ ҳалқаро ҳужжатлар, 190 га яқин мамлакатлар конституциялари пухта таҳлил этилди.

Конституциявий қонун лойиҳаси ҳалқаро эксперт ва мутахассислар иштироқида бир неча бор муҳокама килинди, 10 га яқин хорижий ва ҳалқаро экспертизалардан ўтказилиб, улар томонидан ҳам кўллаб-куватланди.

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТИНИНГ ҲУҚУҚИЙ МАҶОМИ БЎЙИЧА ҚАТЪИЙ НОРМАЛАР КИРИТИЛМОҚДА

Илк маротаба Конституцияда Ўзбекистон суворен, демократик, ҳуқуқий ва ижтимоий давлат эканлиги ўзгармас қониди сифатида мустаҳкамланмоқда. Ушбу қатъий норма жонажон Ватанимиз мустақиллгини асрар-авайлаш ва янада мустаҳкамлаш, “Инсон қадри учун” тамоилига асосланган ислоҳотларни жадал давом этириш ҳамда ҳуқуқ устуворлигини таъминлашга қаратилган.

ЎЗБЕКИСТОН ҲАЛҚАРО МУНОСАБАТЛАРДА АҲИЛ ҚЎШНИЧИЛИК ВА СТРАТЕГИК ҲАМКОРЛИККА СОДИҚ ҚОЛАДИ

Ўзбекистоннинг тинчлик-севар ташқи сиёсатни амалга ошириши, давлатларнинг суворен тенглиги, куч ишлатмаслик ёки куч билан таҳдид қиласлик принциплари билан бир қаторда давлатлар ҳудудий яхлитлиги принципининг ҳам эътироф этилиши юртимизнинг ҳалқаро ҳуқуқнинг умумъетироф этилган ғояларига содик ишончли ҳамкор сифатидаги мавқеини янада оширади.

Сенаторлар томонидан кўшиларимиз билан орамиздаги 25 йиллик “музни эритиш” осон бўлмагани, бу жуда катта сиёсий ирова, мashaқатли меҳнат талаб этгани, биргина қардош Қирғизистон билан 30 йиллик чегара муаммоси ечилгани хисобига, 2 миллиондан зиёд воий аҳолиси ўз яқинлари ва қа-

риндош-уруглари билан эркин борди-келди килиш имконига эга бўлгани алоҳида таъкидланди.

ИНСОН ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШ – ДАВЛАТНИНГ ОЛИЙ МАЖБУРИЯТИ ЭТИБ БЕЛГИЛАНМОҚДА

Лойиҳада инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш – давлатнинг олий мажбурияти сифатида муҳрлаб кўйилмоқда. Сенаторлар ушбу норма бутун Конституция мазмунига сингдирилганлигини таъкидлаб ўтдилар. Ҳусусан, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари қонунлар, давлат органлари ва улар мансабдор шахслари фаолиятининг мазмун-моҳиятини белгилайди, деб акс этирилмоқда.

Шу билан бирга инсон ва давлат органлари ўртасидаги юзага келадиган ноаникликлар инсон фойдасига талкин қилиниши, ҳуқуқий таъсир чоралари қонуний мақсадга эришиш учун етарли ва мутаносиб бўлиши кераклиги белгиланмоқда. Ушбу қоидалар инсон ҳуқуқлари устуворлигини таъминлади, давлат идораларининг ўз вазифаларини инсон ҳуқуқларига риоя қилган ҳолда амалга оширишда масъулиятини оширади ҳамда инсонга мөъридан ортиқ ҳуқуқий таъсир чоралари кўлланилишининг олдини олади.

Лойиҳада “инсон-жамият-давлат” тамоили асосида инсон ҳуқуқлари борасидаги нормалар қарийб 3,5 бараварга кўпаймоқда. Ҳусусан, ҳар ким эркинлик ва шахсий даҳлсизлик ҳуқуқига эга эканлиги, ҳар бир шахс ёзишмалари, телефон орқали сўзлашувлари, почта, электрон ва бошқа ҳабарлари сир сакланниши ҳуқуқига эга эканлиги, ушбу ҳуқуқнинг чекланиши ва турар жода тинтуб ўтказишга факат суд қарорига асосан йўл кўйилиши ҳақида жиноят процессида шахс даҳлсизлиги кафолатларини мустаҳкамловчи норма киритилмоқда.

Давлат Интернет жаҳон аҳборот тармоғидан фойдаланиши таъминлаш учун шарт-шароитлар яратиши илк маротаба Конституция даражасида белгилаб кўйилмоқда.

ИЖТИМОИЙ АДОЛАТ ВА БИРДАМЛИК ТАМОЙИЛИГА ҚАРАТИЛГАН ИЖТИМОИЙ ДАВЛАТ БЕЛГИЛАРИ ЎЗ ИФОДАСИНИ ТОПДИ

Ўзбекистонни ижтимоий давлат, деб белгилаш – бун-

дан-буён давлатнинг устувор сиёсати ижтимоий ҳимояланмаган ёки эҳтиёжманд қатламни қўллаб-куватлашга, таълим, соғлиқни сақлаш, ижтимоий хизматлар ва жамиятдаги ижтимоий тенгсизликни юмшатишга қаратилишидан далолат бериши таъкидланди.

Конституцияда давлатнинг ижтимоий мажбуриятиларига доир нормалар уч баробарга ошмоқда, ҳусусан, камбағалликни кисқартириш, бандликни таъминлаш, ишсизликдан ҳимоя қилиш бўйича давлат ўзига қатор янги мажбуриятлар олиши белгиланмоқда.

Муҳокамада давлат ўз зимасига ногиронлиги бўлган шахсларнинг ижтимоий, иқтисодий ва маданий соҳалар обьектлари ва хизматларидан тўлақонли фойдаланиши учун шарт-шароитлар яратиш, уларнинг ишга жойлашишига, таълим олишига қўмаклашиш, аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд тоифаларининг ҳаёти сифатини ошириш бўйича мажбуриятини олаётганлиги ҳам ижтимоий давлатга хос эканлиги таъкидланди.

Ҳар бир инсон уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эга эканлиги, давлатнинг уй-жой курилишини рағбатлантириш ва уй-жойли бўлиши ҳуқуқини амалга ошириш учун шароитлар яратиш мажбурияти белгиланмоқда.

Сенаторлар томонидан ўтган йили мамлакатимизда 50 минг оила учун янги квартиralар олишга шароит яратиб берилгани, бу йил 90 минг ҳамда 2-3 йилда 200 минг оилани уй-жойли қилиш режалаштирилганлиги таъкидланди. Ушбу конституциявий норма мазкур марраларга эришиш ва бу борадаги ишларни давом этириш учун кафолат бўлиши қайд ўтдилар.

АҲОЛИ СОҒЛИГИНИ САҚЛАШНИНГ КОНСТИТУЦИЯВИЙ АСОСЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Мажлиса лойиҳада аҳоли саломатлигини асраш билан боғлиқ нормалар 4 баробар кўпайганлигига, ҳусусан, илк маротаба ҳар бир инсоннинг соғлигини сақлаш ҳуқуқи ҳамда аҳолининг кафолатланган бепул тиббий хизматлардан фойдаланиш ҳуқуқи Конституция даражасида эътироф этилаётганлигига алоҳида эътибор қаратилди.

Давлат аҳолига бир қатор тиббий хизматларни бепул кўрсатиш мажбуриятини ўз зими-

масига олмоқда. 2023 йилда “Кафолатланган хизматлар пакети” кайта кўриб чиқилиб, 20 турдаги касалликлар бўйича диагностика, даволаш ва профилактика хизматлари ҳажми тўлиқ қамраб олиниши, кўп учрайдиган 20 турдаги касалликлар бўйича бирламчи бўғиндаги бепул анализ турлари – 15 тадан 25 тагача, текширувлар – 10 тадан 20 тагача, дорилар – 64 тадан 90 тага оширилиши таъкидланди.

ТАЪЛИМ ОЛИШ ҲУҚУКИ ВА ЎҚИТУВЧИЛАР – КОНСТИТУЦИЯ ҲИМОЯСИДА

Лойиҳада илк маротаба олий таълим ташкилотларига академик эркинлик берилди, нодавлат таълим ташкилотлари қўллаб-куватланиши тўғрисидаги қоидалар киритилмоқда.

Янги таҳрирдаги Конституцияда танлов асосида давлат ҳисобидан бепул олий маълумот олиниши кафолатланмоқда. Сенаторлар 2017 йилгача олийгоҳларга кириш учун давлат грантлари сони факат қисқарип келганлиги, охирги олти йилда бу борадаги ахвол бутунлай ўзгариб, грантлар сони 2 баравар кўпайиб, 40 мингтага етганини алоҳида таъкидлаб ўтдилар.

Сенаторлар ушбу нормалар ёш авлоднинг замонавий мутахассисликларни эгаллаши, олий маълумотли бўлиши, таълим тизимини барқарор ривожланиши учун шароит яратишга қаратилган муҳим қоидалар белгиланганлигини алоҳида таъкидлайдилар.

Шу билан бирга алоҳида эҳтиёжларга эга бўлган болалар учун таълим ташкилотлари инклузив таълим ва тарбиянинг ташкил этилиши, уларни ҳамма катори умумий мактабларда ҳам ўқишини йўлга кўйилиши янги Ўзбекистонда инсон қадри таъмойилининг амалий ифодаси ҳисобланади.

Сенаторлар болаларнинг барқамол ривожланишига салбий таъсир киладиган ҳар қандай болалар мехнатининг тақиқланиши Асосий қоннимизда тўғридан-тўғри ёзиб кўйилаётганлиги ушбу салбий иллатнинг тарихда қолиши учун кафолат бўлишини таъкидлайдилар.

Лойиҳада давлат мактабгача таълим ва тарбияни ривожлан-

тириш учун шарт-шароитлар яратиши ва бошлангич профессионал таълим бепул эканлиги ҳам белгиланмоқда. Муҳокамада сўнти олти йилда болаларнинг боғча билан қамрови 27 фоиздан 70 фоизга ошгани ҳамда Конституцияга киритилётган янги нормалар бу борада янги марраларга эришиш имконини бериши таъкидланди.

Сенаторлар томонидан ўқитувчилар шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш, уларнинг ижтимоий ва моддий фаровонлиги, касбий жиҳатдан ўсиши тўғрисидаги қадрни кўтариш, унинг нуфузи ва мавқеини юксалтириш бўйича амалга оширилган ишларни мустаҳкамлаши ва ўқитувчиларнинг жамиятдаги ижтимоий маҷоми ва обрўсини янада оширишга хизмат қилиши таъкидланди.

МАЖБУРИЙ МЕҲНАТ ТАҚИҚЛАНИШИННИНГ КОНСТИТУЦИЯВИЙ КАФОЛАТЛАРИ БЕЛГИЛАНМОҚДА

Узок йиллар давомида жамиятимизда улкан муаммо бўлган ва юртимизнинг ҳалқаро имижига салбий таъсир килиб келган мажбурий меҳнатга тўлиқ барҳам берилди. 2009 йилдан бери мамлакатимизга тамға бўлиб келган Cotton Campaign ҳалқаро коалициясининг “пахта бойкоти” 2022 йилда бекор қилинганлиги ҳам бу борадаги ишларимизнинг амалий натижаси бўлди.

Сенаторлар болаларнинг барқамол ривожланишига салбий таъсир киладиган ҳар қандай болалар меҳнатининг тақиқланиши Асосий қоннимизда тўғридан-тўғри ёзиб кўйилаётганлиги ушбу салбий иллатнинг тарихда қолиши учун кафолат бўлишини таъкидлайдилар.

Давоми 3 - бетда →

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ЎТТИЗ САККИЗИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АҲБОРОТ

«Давоми. Боши 1 ва 2 - бетларда

БОЗОР МЕХАНИЗМЛАРИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИЛАДИ ВА ХУСУСИЙ МУЛК ДАХЛСИЗЛИГИ КАФОЛАТЛАНАДИ

Миллий иқтисодиёт ва тадбиркорликни ривожлантириш, мамлакатда инвестициявий мухитни яхшилаш ҳамда мулк ҳимоясини янада кучайтириш соҳаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилиб, давлат томонидан бозор муносабатларини ривожлантириш, ҳалол рақобат учун шарт-шароит яратиш, қулай ишбилармонлик ва инвестиция мухитини таъминлаш, хусусий мулк дахлсизлигини ҳимоя қилишини таъминлаш механизмлари белгиланмоқда.

Янги Ўзбекистон Тараккиёт стратегиясида 2030 йилга бориб аҳоли жон бошига ялпи ички маҳсулотни 1,6 бараварга ва даромадни 4 минг АҚШ долларидан ошириш ва “даромади ўргачадан юкори бўлган давлатлар” қаторига кириш вазифаси кўйилган. Таклиф этилаётган нормалар ушбу марраларга эришиш ва иқтисодиёт тармоқларида барқарор юкори ўсиш суръатларини таъминлашга хизмат қилади.

Лойихада мулк дахлсизлиги ва у билан боғлиқ хукукларнинг таъминланиши давлат томонидан кафолatlаниши, мулкий хукуқларни чеклаш фақат суд қарори асосида бўлиши, товарлар, хизматлар, меҳнат ресурслари ва молиявий маблагларнинг эркин ҳаракатланиши кафолatlанмоқда. Бу эса, иқтисодиёт барқарор ўсиши, фаровон ҳаётимиз таянчи ҳисобланган тадбиркор ва ишбилармонларимизнинг эркин фаолияти учун мустаҳкам хукуқий кафолат яратishi таъкидланди.

ЁШЛАР, БОЛАЛАР, АЁЛЛАР ХУҚУҚЛАРИ – ДАВЛАТ ҲИМОЯСИ ОСТИДА БЎЛАДИ

Лойихада инсон хукуклари ва эркинликлари, болалар, ёшлар хукуқлари, оила масалаларига бағищланган кафолatlар кучайтирилмоқда. Хусусан, ёшлар, болалар, аёллар, оила ҳақида ғамхўрлик қилиш давлат ва жамиятнинг энг мухим вазифаси сифатида муҳрланмоқда. Давлат томонидан ёшларнинг шахсий, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, маданий хукуқлари ҳимоя қилиниши белгиланмоқда.

ФУҚАРОЛАРНИНГ ЭКОЛОГИК ХУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШГА ОИД НОРМАЛАР КОНСТИТУЦИЯВИЙ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Фуқароларнинг экологик хукуқларини таъминлашга бағищланган маҳсус хукуқий нормалар, хусусан, давлат томонидан атроф-мухитни ях-

риш, хукуқ ва эркинликларини таъминлаш, давлат ва жамият ишларида иштирок учун кенг имкониятлар яратиш борасида дадил қадамлар кўйилганлигини қайд этдилар.

Хусусан, ilk маротаба хотин-қизларнинг миллий парламентимиздаги улуши БМТ тавсияларига мос 32 фоизга этди. Аёллар улуши давлат хизматида – 33 фоизни, иқтисодиёт ва саноат тармоқларида – 46 фоизни, таълимда – 74 фоизни, тиббиётда – 77 фоизни ташкил этмоқда. 2 минг нафарга яқин аёлларимиз давлат ва жамоат

шилаш, тиклаш ва муҳофаза килиш, экологик мувозанатни саклаш, Оролбўй минтақасининг экологик тизимини муҳофаза килиш ҳамда тиклаш юзасидан чоралар кўриши белгиланмоқда.

Мажлисда ушбу конституциявий норма янги Ўзбекистон Тараккиёт стратегиясида белгиланган 2026 йилга кадар қайта тикланувчи энергия манбалари улушини 25 фоизга етказиши, иқтисодиёт тармоқларининг ҳавога чиқардиган заарали газлар ҳажмини ялпи ички маҳсулот ҳисобида

дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишдаги иштирокини таъминлаш Ҳукуматнинг энг мухим вазифалари сифатида белгиланмоқда.

Сенаторлар ўтган 6 йилда фуқаролик жамияти институтларини давлат томонидан кўллаб-куватлаш ҳажми 25 бараварга ошганлигини, ногиронлиги бўлган шахсларнинг 472 та жамоат бирлашмаси, 150 та миллий маданий марказлар фаолиятини бюджетдан молиялаштириш тизими жорий этилганлигини ва конституциявий нормалар бу бора-

рувчи ва ижро этувчи ҳокимият тармоқларининг мақоми, ўзаро муносабатлари тубдан такомиллашмоқда, давлат ҳокимиятининг олий органлари ўргасидаги баланс, мувозанат кучайтирилмоқда. Парламент ваколатлари кучайтирилиб, Сенатнинг ҳудудий вакиллик палатаси сифатидаги мақоми тақомиллаштирилмоқда.

Амалдаги Конституция бўйича Қонунчилик палатасининг мутлақ ваколатлари 5 та бўлган бўлса, лойиҳага асосан уларнинг сони 12 та бўлмоқда. Сенатнинг мутлақ ваколатлари амалдаги 14 тадан 18 тага ошмоқда.

Лойиҳага мувофиқ, илғор хорижий тажриба инобатга олиниб, Баш вазир номзодини кўриб чиқиш ва маъқуллаш ваколати Қонунчилик палатасининг мутлақ ваколатига ўтказилётганлиги, Баш вазир номзодини Қонунчилик палатасига тақдим қилишдан олдин Президент томонидан барча сиёсий партиялар фракциялари билан маслаҳатлашув ўтказиши тартиби жорий этилаётганлиги Баш вазир лавозимига номзод кўрсатиш жараёни янада демократлаштираётганлиги қайд этилди.

Янгилаётган Конституцияда Баш прокурор, Ҳисоб палатаси раҳбарлигига номзодлар аввал Сенатда кўриб чиқилиб, кейин Президент томонидан тайинланиш, шунингдек, монополияга ва коррупцияга қарши курашиб органлари раҳбарлари Сенат томонидан сайланниши амалиётини жорий этиши тақдим қилиш ёки аралашиб жавобгарликка сабаб бўлиши аник белгилаб кўйилмоқда.

Мажлисда

лоийхадаги ушбу нормалар оммавий аҳборот воситалари ва фуқаролик жамияти институтлари янада фоа-

лияти соҳасида жамоатчилик назоратини амалга ошириш учун шароитлар яратади, деб таъкидладилар.

Мажлисда лойиҳадаги ушбу

нормалар оммавий аҳборот воситалари ва фуқаролик жамияти институтлари янада жамоатчилик, ошкоралик ва конунийлик мухитини, давлат ва жамият ўргасидаги мулоқотни мустаҳкамлаши, кучли жамоатчилик назоратини йўлга кўйиш, юртимизда сўз ва аҳборот эркинлигини янада юксалиши таъкид этилди.

ДАВЛАТ ҲОКИМИЯТИ ТИЗИМИ ТУБДАН ИСЛОҲ ЭТИЛИБ, ПАРЛАМЕНТАРИЗМ ЯНАДА КУЧАЙМОҚДА

Давлат ҳокимиятини ташкил этиши асослари, қонун чиқа-

ташкилотларида раҳбарлик ла-

возимларида хизмат қилмоқда.

Сенаторлар лойиҳада аҳоли-лимизнинг 18 миллиондан ортигини ташкил этувчи ёшлар масаласига бағищланган маҳсус боб киритилаётгани мухим аҳамиятга эгалигини алоҳида таъкидладилар.

Хусусан, ёшларни иштирокларни химоя қилинишини таъминлаш, жамият ва давлат ҳаётидаги фоа-

лияти соҳасида жамоатчилик назоратини амалга ошириш учун шароитларни яратади, деб таъкидладилар.

Шу муносабат билан сенаторлар фуқароларнинг экологик хукуқларини таъминлаш ва атроф-мухитга заарали таъсиринг олдини олиш мақсадида давлат шаҳарсозлик фаолияти соҳасида жамоатчилик назоратини амалга ошириш учун шароитлар яратади, деб таъкидладилар.

Фуқаролик жамияти институтларининг ўрни ва мақоми

конституциявий жиҳатдан янада кучайтирилмоқда, ilk маротаба фуқаролик жамияти институтлари бағищланган алоҳида боб киритилиб, фуқаролик жамияти институтлари таъриф берилмоқда ва улар фаолияти кафолatlari белгиланмоқда.

Фуқаролик жамияти институтларини қўллаб-куватлаш чораларини амалга ошириш, уларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга оид

маҳаллий вакиллик органлари фаолиятига кўмаклашиш ваколатининг Баш комусда мустаҳкамлаштирилётганлиги маҳаллий Кенгашларга ҳокимнинг раислик қилишига оид тартиб бекор қилинаётган янгича конституциявий-хукукий ша-

роитда улар фаолиятини са-марали ташкил этишида мухим аҳамият касб этиши, Сенатнинг ҳудудлар манбаатларини ифодалайдиган орган сифатида маҳаллий Кенгашлар масъулиятли ва халқчил бўлиши учун масъулиятини ошириши таъкидланди.

Давоми 4 - бетда ➤

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ЎТТИЗ САККИЗИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТҮГРИСИДА АХБОРОТ

«Давоми. Боши 1, 2, 3 - бетларда

Сенаторлар томонидан Сенатга қонунчиликка оид таклифларни конунчилик ташаббуси тартибида кўйи палатага киритиш ҳукуки берилётганлиги юкори палатанинг қонунчилик ва назорат-таҳлил фаолияти самарадорлигини, шу жумладан, ҳалкни қўйнаётган масалаларнинг қонуний ечимини ҳал этиш бўйича фаолияти натижадорлигини оширишга хизмат қилиши қайд этилди.

Ялпи мажлисда Сенат таркибини ихчамлаштириш орқали унинг фаолияти самарадорлигини ошириш максадида сенаторлар сони амалдаги 100 тадан 65 тага ўзгараётганлиги, бунда Сенатни шакллантиришнинг амалдаги тартиби, шу жумладан, жойлардан тенг вакилларни саклаб қолиниши муҳокама қилинди. Ушбу норма Сенат фаолиятини мамлакатимида амалга оширилаётган маъмурий ислоҳотлар мөхиятига мөнанд модернизациялаш имконини бериши таъкидланди.

ҲОКИМЛАР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ КЕНГАШЛАРИГА РАҲБАРЛИК ҚИЛМАСЛИГИ БЕЛГИЛАНМОҚДА

Ҳокимларнинг ҳалқ депутатлари

Кенгашларига раҳбарлик килиш институтини тугатиш түгрисидаги норма ҳокимият ваколатларини бўлиниш принципини маҳаллий даражада татбиқ этишга, маҳаллий Кенгашлар фаолияти самарадорлигини, ҳокимларнинг ҳалқ вакиллари олдиғаги масъулиятини оширишга ва ҳудудларда ҳалқ манфаатларини тўлиқ таъминлашга хизмат қилиши таъкидланди.

Шу билан бирга, тегишли норматив-ҳукукий базани тайёрлаш, маҳаллий вакиллик ва ижро давлат ҳокимияти органлари фаолиятининг изчиллиги ва узлуксизлигини таъминлаш мақсадида, ушбу тартиб Тошкент шаҳар ва вилоятларда 2024 йилдаги навбатдаги вакиллик органларига сайлов натижалари бўйича, туман ва шаҳарнинг давлат ҳокимияти вакиллик ва ижро органларига нисбатан 2026 йил 1 январдан кўлланилиши мақсадга мувофиқлиги қайд этилди.

СУД ҲОКИМИЯТИ МУСТАҚИЛЛИГИ КАФОЛАТЛАРИ КУЧАЙТИРИЛМОҚДА

Сенаторлар янги таҳрирдаги Конституцияга судлар фаолияти мустақиллиги

кафолатларини кучайтириш, судьялар дахлсизлиги ва муайян ишлар бўйича хисобдор бўлмаслиги, уларнинг хавфсизлигини таъминлаш бўйича муҳим нормалар киритилаётганлиги оид судловни тўлиқ ва мустакил амалга ошириш учун муҳим кафолат бўлишини таъкидлаб ўтдилар.

Айниқса, судларнинг фаолиятини молиялаштириш факат Давлат бюджетидан амалга оширилиши ва у оид судловни тўлиқ, мустакил амалга ошириш имкониятини таъминлаши кераклиги түгрисидаги конституциявий норма чиннакам адолатли ва мустакил суд тизимини шакллантиришга хизмат қиласди.

Фуқароларга суд томонидан ўзига нисбатан кўлланилган қонуннинг Конституцияга мувофиқлиги түгрисида Конституциявий судига мурожаат қилиш ҳукуқининг берилishi мутлақо янгича демократик тартиб бўлиб, фуқароларга ўз ҳукук ва қонуний манфаатларини янада ишончли химоя қилиш имконини беради.

Мажлисда Конституциянинг янги таҳрири ижтимоий, демократик-ҳукукий ва чинакам ҳалқпар-

вар давлатчилик асосларини яратиши, аҳоли фаровонлигини ошириши, инсон ҳукуқ ва манфаатлари, қадр-қимматини янада юксалтиши ва ҳаётнинг барча соҳаларини либераллаштиришда муҳим омил бўлиши ҳамда Янги Ўзбекистон тараққиётида янги даврни бошлаб бериши эътироф этилди.

Мазкур ўзгартиш ва қўшимчалар натижасида Конституциянинг моддалари амалдаги 128 тадан 155 тага кўпайиб, нормалари ҳажми 65 фоизга ошди. Ушбу ўзгартиш ва қўшимчаларнинг сони ва мазмуни Конституцияни янги таҳрирда қабул қилиш заруратидан далолат бериши таъкидланди.

Муҳокамалар натижасида сенаторлар томонидан “Ўзбекистон Республикаси Конституцияси түгрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий қонуни лойиҳаси бўйича Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш ҳақида”ги қарор қабул қилиниб, унга кўра референдум 2023 йил 30 апрель кунига тайинланди.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси
Сенати Ахборот хизмати.

РЕФЕРЕНДУМ – ХАЛҚ ИРОДАСИНИНГ ҲАЁТИЙ ИФОДАСИ

2023 йил 13 марта куни Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг “Ўзбекистон Республикаси Конституцияси түгрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий Қонуни лойиҳаси бўйича Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш ҳақида”ги 3017-IV-сон қарори (иловаси билан) Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига мувофиқлигини аниқлаш түгрисидаги мақсада кўриб чиқилди.

Суд мажлисими Конституциявий суд раиси М.Абдусаломов олиб борди. Мажлиса Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, сенаторлар, Конституциявий комиссия аъзолари, Вазирлар Маҳкамаси, вазирлар атрофлича ва ҳар тоннлама муҳокама қилинди.

Хусусан, лойиҳа юзасидан фуқароларнинг фикр ва таклифларини қабул қилиш, умумлаштириш ва уларга жавоб қайтариш механизmlари жорий қилинганини, “Meningkonstitutsiyam.uz” электрон платформаси, киска ракамли колл-маркази, почта алоқаси, маҳаллалар, ҳалқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари ва ижтимоий тармоқлар орқали фуқаролардан 220 мингдан ортиқ таклифлар қабул қилиниб, уларнинг ҳар тўрттасидан битаси лойиҳадан жой олганлиги таъкидланди.

Мажлиса Олий Мажлис

Қонунчилик палатаси ва Сенати вакиллари, адлия вазири ҳамда Конституциявий суд Илмий-маслаҳат кенгashi аъзоларининг кўриб чиқилётган мақсада юзасидан фикр ва мулоҳазалари тингланди.

Суд мажлисими Конституциявий суд томонидан Ўзбекистон Республикаси Конституцияси түгрисида Конституциявий қонун лойиҳасини референдумга кўйимасдан қабул қилиш ваколатига эга бўлса-да, уни қабул қилиш бўйича Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш түгрисида қарор қабул қилганлигига эътибор қаратилди.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Конституциясini референдум ўтказиш йўли билан қабул қилиш мамлакат тарихида биринчи марта кўлланилаётганлиги, референдум ҳалқ иродасининг бевосита ифодаси эканлиги, референдумда қабул қилинган қарорлар олий юридик кучга эга бўлиши, ҳалқ давлат ҳокимиятинг бирдан-бир манбаидир деган конституциявий тамойилга асосланиб, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан Конституцияни қабул қилиш ҳалқнинг иродасига ҳа-

вала қилиниши ҳалқ ҳокимиятчилиги конституциявий принципини амалга оширишга хизмат қилиши қайд этилди.

Мажлиса эксперт ва мутахассислар томонидан “Ўзбекистон Республикаси Конституцияси түгрисида”ги Конституциявий қонун лойиҳаси ҳалқ овоз берганидан кейин тўғридан-тўғри амалга киритилиши, бунда кўшимча хужжатлар қабул қилиш, Олий Мажлис томонидан муҳокамадан ўтказиш ёки имзолаш зарурати бўлмаслиги ва бу бевосита демократияга оид ҳалқаро стандартларга мос келиши эътироф этилди.

Конституциявий суд “Ўзбекистон Республикаси Конституцияси түгрисида”ги Конституциявий қонун лойиҳасининг ҳар бир моддасига мувофиқлигини ҳамда референдум ўтказилишини истисно этадиган холатлар мавжуд эмаслиги ҳақида тутхамга келди.

Шу билан бирга мажлисда Ўзбекистон Республикасининг референдумини ўтказиш түгрисида ва уни ўтказиш санасини тайинлаш ҳақида қарор қабул қилиш Қонунчилик палатаси ва Сенатининг биргаликдаги ваколати хисобланниши ҳамда Ўзбекистон Республикаси Конституциясining 78-моддасига асосан Олий Мажлис Қонунчилик палата-

Давоми 5 - бетда ➔

РЕФЕРЕНДУМ – ХАЛҚ ИРОДАСИНИНГ ҲАЁТИЙ ИФОДАСИ

←Давоми. Боши 4 - бетда

сининг мурожаатида кўрсатилган ма-
сала Сенатнинг тегишли қарори билан
ҳам тасдиқлангандан сўнг амалга оши-
рилиши таъкидланди.

Мұхокамалар яқуни бүйіча Конституциявий суд Олий Мажлис Қонунчилік палатаси томонидан Конституцияга ўзгартыриш киритиш тартибига риоя қилингандылығы, референдумға қўйилаётган Конституциявий конун лойихасыда референдум предмети бўлиши мумкин бўлмаган масалалар мавжуд эмаслиги ҳамда Олий Мажлис Қонунчилік палатаси томонидан референдум тайинлаш тартибига риоя этилганлигини аниклади.

Конституциявий суд томонидан “Ўзбекистон Республикасининг Конституяси тўғрисида”ги Конституция-

вий Қонун лойихаси ўрганилиб, референдум предмети бўлиши мумкин бўлмаган масалалар мавжуд эмас, деб топпилди, шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси янгилахрири Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалардаги мажбуриятларига ҳам мослиги аниқланди.

“Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида”ги Қонуннинг 38-моддасига мувофиқ референдумга кўйилаётган “Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси тўғрисида”ги Конституциявий Қонун лойиҳаси овоз беришда иштирок этган фуқароларнинг ярмидан кўпроги томонидан ёқлаб овоз берилган тақдирда юридик кучга эга бўлади. Бунда рўйхатга киритилган фуқароларнинг ярмидан кўпин референдумда иштирок этган бўлса, Марказий

сайлов комиссияси референдумни ўтган деб топади.

Мажлисда Конституцияйи Қонун лойиҳасининг референдумга қўйилишини бевосита демократия, ҳалқ ҳо-кимиятчилигини амалга оширишнинг конституцияйи-хуқуқий шакли ва ифодаси, эканлиги, Янги таҳрирдаги Конституция лойиҳасининг референдумда ҳалқ томонидан тўғридан-тўғри қабул қилиниши ушбу хужжатнинг олий юридик кучи ва мақомини янада мустаҳкамлаши, Конституциянинг 1-моддасида белгиланган Ўзбекистон-нинг демократик Республика эканлиги ҳақидаги тавсифи, шунингдек, 7-модда-сидаги ҳалқ давлат ҳоқимиятининг бирдан бир манбаи ҳисобланиши, 32-моддасидаги фуқаролар жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита иштироқ этиши ҳақидаги конституция-

вий нормалардан келиб чиқиши хамда Конституцияга тұла мувоғиқлиги таъ-
кидланды.

Конституциявий суд муҳокама килинган масалани ҳар томонлама ўрганиб чиқиб, иш бўйича тўпланган материаллар, тарафлар ва экспертларнинг фикр-мулоҳазаларини ҳисобга олиб, Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг 2023 йил 10 марта қабул қилган “Ўзбекистон Республикаси Конституцияси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий конуни лойиҳаси бўйича Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш хақида”ги 3017-IV-сон қарорини Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига мувофиқ деб топди ва тегишли қарорини эълон қилди.

<http://www.meningkonstitutsivam.uiz>

МУЛОҲАЗА МУШОҲАДАГА ЧОРЛАЙДИ

Кейинги пайтларда мамлакатимиз тиббиёт тизимидағи фаолисялтар янада жадаллашиб, ақолига күрсатилаётган тиббий хизмат сифати ошиб, халқимизнинг тиббиётга бўлган ишончи ортиб бормоқда. Бунинг ифодаси сифатида айтиш жоизки, аввало, Давлаттимиз раҳбарининг инсон саломатлиги ва унинг турмуш фаровонлигига қаратаетган эътибор ва ғамхўрликлари ҳеч биримизга сирэмас. Айниқса, Президентимиз томонидан соҳага оид қабул қилинаётган ҳар бир меъёрий ҳужжатлар замираida инсон саломатлиги мужассам эканпигини кўрамиз.

Соғлиқни сақлаш вазир-хужжатлар ижросини таъминлаш борасида кўплаб са-марали ишларни амалга ошириб келмоқда. Бугунги кунда қайси бир тиббиёт муассаси, тиббиёт олий таълим даргоҳлари ҳамда тиббиёт техникум ва коллежларида бўлганимизда у ердаги замонавий имконият ва кенг шароитлар эътиборимизни ўзига жалб этади. Бир сўз билан айтганда, юртимиз тиббиёт тизимида эришаётган ютукларимиз бугун бутун дунёҳамжамиятида ўз ўрнига эга бўлиб бораётганлигини яққол кўриб гувоҳи бўлмокдамиз. Албатта, бу каби амалдаги муваффақиятларимиз билан фаҳрланамиз. Лекин, соҳада кўлга киритган ютукларимиз қаторида йўл кўйган хато-камчилик ва муаммоларни инкор эта олмаймиз. Шундай экан, жорий йилда тизимдаги самарали фаолиятлар, келгусидаги режалар, шунингдек, мавжуд хато-камчилик ва муаммоларни бартараф этиш мақсадида Соғлиқни сақлаш вазирлигининг навбатдан ташқари Ҳайъат йиғилиши янгича форматда ўтказилиши режага киритилди.

Куни кеча Соғлиқни сақлаш вазирлигидә вазирликнинг навбатдан ташқари Ҳайъат йигилиши бўлиб ўтди. Мазкур йигилишда вазирлик марказий аппарати мастьул ходимлари, ихтинослаштирилган марказлар, тиббиёт олий ўкув юртлари ва худудий бо-

РАҲБАРЛАР ЎЗ ЛАВОЗИМИДАН НИМА УЧУН ЧЕТЛАТИЛДИ?

шқарма раҳбарлари иштирок этди. Йиғилишни Соғлиқни саклаш вазири Амрилло Иноятов кириш сўзи билан очиб, тизимдаги фаолиятларга эътибор қаратган ҳолда вазирликнинг марказий аппарати ҳамда худудлар кесимида тизим ўзгарганилигини алоҳида таъкидлаб, ҳар бир масъул шахс ўз вазифаси нимадан иборат эканлигини билиб олиши муҳимлиги тўғрисида алоҳида тўхталди. Сўнгра кун тартибидан ўрин олган асосий масалалар бўйича Инвестиция ва грант лойиҳаларини мувофиқлаштириш бо-

шқармаси, “О‘зmedimpeks” масъулиятли чекланган жамият ва Болалар миллий тиббиёт маркази раҳбарлари, шунингдек, Тошкент педиатрия тиббиёт институти ректори амалдаги фаолиятлар ҳамда келгусидаги режалар бўйича маълумот бериб ўтдилар. Таъкидлаш мухимки, мазкур масалалар бўйича маърузачилар фаолиятдаги самарали ишлар қаторида муаммо бўлиб турган айrim масалаларга ҳам тўхталиб ўтиши. Вазир Амрилло Иноятов маърузачилар томонидан тақдим этилган маълумотларни таҳ-

тизимда ижро интизомини назорат қилиш борасида қатор муаммолар мавжудлигини, шунингдек, соғликтин сақлаш йўналишида халқаро инвестициялар жалб қилиннишини мувофиқлаштириш, болалар тиббиётида илфор даволаш усулларини амалиётга тагбиқ этиш бўйича ишлар ҳам етарли даражада ташкил килинмаганлигини таъкидлаб, бошқарув тизимида янгича фикрловчи, ташаббускор, муаммоли масалалар ечимига профессионал ва креатив ёндашадиган кадрлар этишмас-

лигига атрофлича тұхтади. Шундан келиб чикиб, берилған топшириқ ва вазифалар ҳамда құйилған талағоларни ўз вақтида бажармагани сабабли “O‘zmedimpeks” МЧЖ директори А.Набиев, Болалар миллий тиббиёт маркази директори вазифасини вақтингча бажарувчи А.Шарипов әгаллаб турған лавозимидан озод қилинди. Шунингдек, ўз йұналишида етарлы натижа күрсата олмагани боис вазирликнинг Дори воситалари ва тиббий буюмлар ҳамда жиҳозлар мұомаласини тартибга солиш ва муруваттап ёрдамини мұвофиқлаштириш бошқармаси бошлиғи Х. Ганиева ҳамда яна бир қатор масъуллар ҳам ишден олингани маълум қилинди. Шу билан бирга вазирликнинг тегишли бүйруги асосида Даволаш - профилактика мұассасаларини замонавий тиббий жиҳозлар билан таъминлаш ва шу орқали ахолига сифатты тиббий хизмат күрсатыши бўйича Президент топшириқларини етарли даражада бажармаган ҳамда ички меҳнат тартиби қоидалари бузилишига йўл қўйган Инвестиция ва грант лойиҳаларини мұвофиқлаштириш бошқармаси бошлиғи вазифасини бажариб келганд Н. Расулов ўз лавозимидан озод этилди.

Танқидий руҳда ўтказилган вазирликнинг на-
вбатдаги Хайъат йиги-
лишида кўрилган асо-
сий масалалар ва улар-
нинг хато-камчилик
хамда муаммолари ал-
батта, тизим фаолиятига
ўз таъсирини ўтказмай
кўймайди. шундай экан,
тиббиётнинг асосий мақ-
сади инсон саломатли-
гини муҳофаза қилиш ва
асрарда ҳар бир раҳбар
ўз фаолиятига жиддий
ёндошган ҳолда виждан
амри билан ишлаши
муҳимлигини вақтнинг
ўзи кўрсатмоқда.

**Ибодат СОАТОВА,
журналист**

КАСБИГА МУНОСИБ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ

2023 йилнинг 11 марта куни Соғлиқни сақлаш вазири Амрилло Иноятов Тошкент давлат стоматология институти талабалари билан учрашиди. Мазкур учрашувида вазир талаба-ёшларнинг фикр-мулоҳаза ва таклифларига эътибор қаратди. Уларни кийнаётган масалалар ечими юзасидан масъулларга муҳим топшириклар берди. Ўз навбатида, режалаштирилаётган янгиликлар хусусида тўхтади.

Вазир Амрилло Иноятов ўз фикрларини давом эттиар экан, тиббиёт ходими – инсонлар саломатлиги, қолаверса, тақдирни ҳамда ҳётига масъул шахс хисобланнишини алоҳида таъкидлadi. Шунингдек, шифокорлик касби масъулиятли, машиқатли ва шарафли эканлигига атрофлича тўхталиб, касбига муносиб, қасамёдига содик мутахассислар тайёрлаш учун энг аввало, тиббиёт таълим тизими илгор бўлиши кераклигини айтиб ўтди. Бунинг баробарида Давлатимиз раҳбари томонидан эълон қилинган "Инсонга эътибор ва сифатли таълим ийли" да асосий эътиборни тиббиёт ўкув юртлари фаолиятини трансформация қилишга қаратиб, бу борада вазирлик бор имкониятларини ишга солишини алоҳида тилга олди.

Шу ўринда таъкидлаш лозимки, стоматология институти Бутунжоҳон тиббиёт таълим федерацияси (WFME) томонидан ҳалқаро аккредитациядан ўтган Ўзбекистондаги ягона олий таълим муассасаси хисобланади. Ҳалқаро ISO сертификатига эга. Битирувчиликлар дипломи жаҳон миқёсида тан олинади.

ВАЗИР ВА ТАЛАБАЛАР УЧРАШУВИ

Талабаларнинг фикр-мулоҳаза ва таклифлари тиббиёт таълимнинг янада янги босқич сари қадам ташлаётганидан далолат беради, - дейди Соғлиқни сақлаш вазири Амрилло ИНОЯТОВ

Бу ерга ўқишга қабул килинган талабалар чет элдаги тенгдошлари каби илгор технологиялар орқали таълим олиши, институтнинг 140 дан ортиқ ҳорижий ҳамкор ташкилотларида ўз билим ва маҳоратларини ошириши мумкин.

Дунёнинг 110 та давлатидан 1500 дан ортиқ олий

гистратура ва ординатура йўналишларида жами 5058 нафар талаба таҳсил олмоқда. Уларнинг 500 нафари АҚШ, Корея, МДҲ давлатлари фуқаролари. Қолаверса, талабаларга дарс берадиган 400 дан ортиқ педагогларнинг 60 нафари – Европа ва Осиё давлатларидаги етакчи университетлар профессорлари.

институт талабаларидан 6 нафари Президент стипендияси, 9 нафари номдор стипендиялар, 20 нафари Туркиянинг "Nobel" компанияси стипендиясига сазовор бўлди. Бундан ташкири, ҳалқаро олимпиада ва танловларда 221 нафар, Республика миқёсида эса 300 дан ортиқ талаба фахрли ўринларни қўлга киритди.

Шу йил май ойида 11 та тиббиёт олий ўкув юрти талабалари орасидан "Соғлиқни сақлаш вазири стипендияси" ғондларини эълон қилимиз, – дейди вазир Амрилло Иноятов. – У хар бир ОТМдан 5 нафар иқтидорли йигит-қизга, жами 55 нафар талабага ажратилиб, миқдори Ибн Сино номидаги давлат стипендиясига тенг бўлади. Қолаверса, стоматология йўналишида ҳорижий давлатларга билим ва маҳака ошириш учун юбориладиган талабалар ва педагоглар сони оширилади. Нанотехнология, IT-технология соҳаларини жадал ривожлантирамиз. Клиник кафедраларни тиббиёт марказларига жойлаштириш чораларини кўрамиз.

Шунингдек, вазир Амрилло Иноятов институтнинг 150 ўринга мўлжалланган ётоқхонаси сифими кичиклиги, ҳозирги мавжуд талабга жавоб бермаслиги боис яқин кунларда 450 ўринли замонавий талабалар тураржой биноси фойдаланишга топширилишини маълум килди.

Учрашувида вазир Амрилло Иноятов иштирокчиларнинг барча саволларига жавоб берди. Бинобарин, институтда ташкил этилган "Симуляцион марказ" фаолияти билан яқиндан танишиди.

Албаттa, бу каби максадли учрашувлар, яратилган кенг имкониятлар талаба-ёшларнинг янада иштиёқ билан ўқишлари ва танлаган қасбларига бўлган қизиқишлини орттиради.

Ибодат СОАТОВА.

ҚЎШРАБОТДАГИ ОПЕРАЦИЯ 8 СОАТ ДАВОМ ЭТДИ

Самарқанд давлат тиббиёт университети клиникасида Туркияning Истанбул шаҳридаги "Medical Park" тиббиёт маркази мутахассислари билан ҳамкорликда жигар трансплантацияси амалиёти ўтказилди.

Бемор Саида Нурмуродова – 48 ёшда. Қўшработ туманидан. Бундан 3 йил аввал унга оғир хасталик – жигар циррози ташхиси қўйилган. Шундан сўнг вақти-вақти билан консерватив муолажалар олиб келган.

Бироқ, даво чоралари кутилган натижага бермагач, ушбу университет клиникаси мутахассислари мурожаат килган. Касаллик терминал босқичга ўтгани сабабли уни ҳётига қайтишининг ягона усули сифатида жигар кўчириб ўтказиш амалиёти тавсия этилган.

Тиббиёт текширувлардан сўнг беморнинг 1977 йилда туғилган укаси Аслиддин Алимов жигарининг бир бўлганини кўчириб ўтказиш учун барча кўрсаткичлар мос келган.

Самарқанд давлат тиббиёт университети клиникасида бажарилган опера-

ция 8 соат давом этди. Ҳозир bemor ҳамда донорнинг аҳволи яхши. Уларнинг ҳар иккалasi шифокорлар томонидан тиббиёт назоратга олинган ва

керакли тиббиёт муолажалар давом эттирилмоқда.

– Бундай мураккаб операцияни бажариш учун университетимиз кўп тармоқли клиникасининг хирургия бўлими юқори технологияли замонавий тиббиёт асбоб-ускуналар билан жиҳозланди, – дейди олий ўкув

48 ЁШЛИ БЕМОР АЁЛГА ЎЗ УКАСИНинг ЖИГАРИ КЎЧИРИБ ЎТКАЗИЛДИ

тиббиёт марказида бир йил давомида малакаларини ошириб қайтишиди.

Режага кўра, турк мутахассислари билан имзоланган меморандум доирасида мазкур клиникада яқин келажакда йилига 50 га яқин жигар трансплантация амалиётини бажариш имконияти яратилади.

Намозжон ТОЛИПОВ.

юрти ректори Жасур Ризаев. – Қолаверса, "1-сон хирургик касалли-

АКТУАЛЬНАЯ ТЕМА

Вокруг термина «ревматизм» существует определенная путаница. В этом материале разбираемся, что такое ревматизм, что называли ревматизмом раньше, и правильно ли называть так любую боль в суставах.

ЧЕМ ЧЕЛОВЕК БОЛЕЕТ, КОГДА ЕГО «МУЧИТ РЕВМАТИЗМ»?

«Замучил ревматизм». Такую жалобу мы можем слышать от людей и встречать в книгах. Не исключено, что некоторые наши читатели и сами говорят так при утомительной боли в суставах. В то же время, не только врачи могут знать старый медицинский афоризм «ревматизм лжет суставы и кусает сердце». Он недвусмысленно указывает, что исключительно суставной патологией это заболевание не является. То есть, понятие «ревматизм» не тождественно «артриту» и «артрозу». В чем же разница?

Вокруг термина «ревматизм» существует путаница. Дело в том, что еще совсем недавно согласно российской классификации так называли острую ревматическую лихорадку. До сих пор на русскоязычной странице Википедии про «ревматизм» то можно прочитать именно об этой болезни. В то же время, международное медицинское сообщество (включая уже и российских врачей) использует слово «ревматизм» как собирательный термин для ряда болезней, среди которых есть и

бость, подергивание мышц, боль в грудной клетке, безболезненные узелки под кожей. При выслушивании врачи часто слышат шум в сердце.

Самые тяжелые осложнения заболевания касаются именно

стать причиной сердечной недостаточности. Старый афоризм о ревматизме, сердце и сосудах, справедлив – суставы страдают гораздо меньше.

РЕВМАТИЧЕСКИЕ БОЛЕЗНИ И АРТРИТ

Ревматическими болезнями (ревматизмом) назы-

из этих патологий не касаются суставов.

Об артите говорят, когда воспаляется один или несколько суставов. У артритов могут быть разные причины и течение. Например, при подагре артрит возникает, когда на суставных поверхностях откладываются кристаллы мочевой кислоты, а ревматоидный артрит развивается, когда их атакуют антитела. Соответственно, лечение для них тоже требуется разное.

РЕВМАТОИДНЫЙ АРТРИТ – ПРИЧИНЫ ВОЗНИКОВЕНИЯ И ЛЕЧЕНИЕ

Ревматоидный артрит – системное заболевание суставов, чаще всего парных и множественных (кистей, запястья, стоп, реже крупных суставов). В отсутствии лечения заболевание может привести к инвалидности.

Таким образом, с одной стороны, при боли в суставах с медицинской точки зрения некорректно говорить «замучил ревматизм». У боли в суставах может быть много причин, требующих разных подходов в лечении. С другой – причины болей в суставах обычно относятся к ревматическим болезням, которыми занимается врач ревматолог. Однако, лечить артриты могут также и врачи других специальностей, включая врачей общей практики, ортопедов, специалистов по реабилитации.

АРТРИТ И РЕВМАТИЗМ: В ЧЕМ РАЗНИЦА?

нарушения со стороны суставов.

«СТАРЫЙ РЕВМАТИЗМ» ИЛИ ОСТРАЯ РЕВМАТИЧЕСКАЯ ЛИХОРАДКА

Острая ревматическая лихорадка – воспалительное заболевание, поражающее разные системы органов, которое развивается вследствие стрептококковой инфекции. Обычно его симптомы возникают на фоне невылеченных ангины или скарлатины, примерно через две недели после начала инфекции. При заболевании организм вырабатывает антитела к собственным тканям.

К симптомам острой ревматической лихорадки относят повышение температуры, боль в суставах (обычно в крупных), кольцевидное покраснение на коже (эрitemа), сла-

сердца.

У перенесшего такую лихорадку может развиться порок сердца. В этом случае какой-либо из клапанов (обычно двухстворчатый, который соединяет левые предсердие и желудочек) не полностью закрывается или, наоборот, хуже пропускает кровь. В отдаленной перспективе это может

вают большую группу воспалительных патологий суставов, мышц и мягких тканей.

Многие из них имеют аутоиммунную природу, то есть, при них иммунная система вырабатывает антитела к тканям собственного организма.

ВОЗ указывает, что существует не менее 150 ревматических болезней. К ним относятся ревматоидный артрит, остеоартрит, анкилозирующий спондилит, системная красная волчанка, склеродермия, фибромиалгия и многие другие.

Ревматические болезни часто проявляются воспалением суставов. Боль в суставах, их отечность и скованность – их частые симптомы. Однако «ревматизм» и «ревматические болезни» – не синоним слову «артрит». Проявления ревматических болезней могут быть гораздо шире, многие

троль артериального давления достигается только для одной из четырех женщин и одного из пяти мужчин.

Контроль артериального давления у гипертоников улучшился по сравнению с показателями 1990 года в большинстве стран. Он остался на прежнем уровне в некоторых бедных странах Африки, Океании и Азии. В них лечение получает менее пятой части мужчин и менее 10% женщин с гипертонией.

«Несмотря на достижения медицины и фармакологии в последние десятилетия, глобальное прогрессирование лечения гипертонии замедлилось, и большая часть людей не получает лечения», – сказал профессор Маджид Эззати (Majid Ezzati) из Имперского колледжа Лондона, соавтор исследования.

Ученые пишут, что существует срочная необходимость быстрого изменения подхода к снижению бремени гипертонии во всем мире.

Андрей УКРАИНСКИЙ,
врач-терапевт.

Международная группа ученых проанализировала данные 1201 крупного исследования о распространенности гипертонической болезни в 184 странах. Новая научная работа опубликована в The Lancet. Наряду с другими, в ней представлены данные из России.

Авторы научной работы использовали математическое моделирование, чтобы оценить распространенность болезни в разных странах и долю людей, которые получают лечение от нее. Исследование показало, что количество больных гипертонией людей в мире к 2019 году удвоилось по сравнению с 1990 годом. От нее страдают до 626 миллионов женщин и 652 миллиона мужчин. Это увеличение произошло во многом благодаря росту количества населения и увеличению числа пожилых людей. В то же время, доля гипертоников среди лю-

дей 30-79 лет почти не изменилась – их остается около трети. Поменялось распределение заболеваемости в мире: она снизилась в богатых странах, но увеличилась или оста-

Парагвае и Тувалу (более половины). В России 41,2% женщин 30-79 лет страдают от гипертонии, 80% из них знают о своем диагнозе, 57% лечатся,

21,4% пациентов. Среди мужчин ситуация несколько хуже. С высоким давлением живут 47,3% из них, 67% знают о своей болезни, получают лечение 42,6%, контролируют

НАУЧНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ

КОЛИЧЕСТВО ГИПЕРТОНИКОВ УДВОИЛОСЬ ЗА 30 ЛЕТ

лась прежде в странах с низким и средним уровнем доходом.

Меньше всего гипертоников оказалось в Канаде и Перу (менее четверти взрослого населения). Наибольшее количество мужчин с высоким артериальным дав-

контроля артериального давления удается достичь всего

своё давление только 14,1%. Несмотря на простоту диагностики и наличие сравнительно недорогих лекарств, в мире около половины людей с гипертонией (41% женщин и 51% мужчин) не знает о своей болезни, более половины не получают лечения. В мире кон-

ТАЪЛИМ ТАРАҚҚИЁТИ

Абу Али ибн Сино номидаги Бухоро давлат тиббиёт институти янги кампуси нинг очилиш маросими бўлиб ўтди. Тантанали тадбирда Соғлиқни сақлаш вазири Амрилло Иноятовнинг табриги ўқиб эшиттирилди.

Маросимда вилоят маъсуллари, мамлакатимиздаги тиббиёт олий ўқув юртлари хамда даволаш муассасалари раҳбарлари, хорижий хамкор ташкилотлар вакиллари иштирок этди. Мехмонлар янги кампуснинг имкониятлари ва бу ерда жойлашган замонавий клиника хамда симуляцион марказ фолиятига юкори баҳо берди. Таъкидлаш жоизки, мазкур бино қурилишига Президентимизнинг 2017 йил март ойида Бухоро вилоятига сафари давомида берилган топшириклар асос бўлган эди.

Маълумот ўринда: Бухоро давлат тиббиёт институти 1990 йилда ташкил топган. Бу ерда 8 та факультет ва 42 та кафедра, 12 та бакалавриат хамда 24 та мутахассислик бўйича магистратура йўналишлари фаолият кўрсатмоқда. Келгуси ўқув йилидан яна 2 та

янги факультет, 3 та кафедра, 1 та бакалавриат ва 6 та магистратура йўналишида мутахассислик очилиши кўзда тутилган. Кун-

фармацевтика таълимими модернизация килиш, ушбу соҳага халқаро таълим стандартларини жорий этиш, аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишнинг долзарб муаммолари бўйича комплекс илмий тадқиқотлар олиб бо-

МАМЛАКАТИМИЗДА ТИББИЙ ТАЪЛИМ ЙЎНАЛИШИДАГИ ЙИРИК КАМПУС ИШ БОШЛАДИ

нинг иккинчи ярмида, янги фойдаланишга топширилган тиббиёт институти биносида мамлакатимиз тиббий олий таълим муассасалари ректорларининг раёсат кенгаси йигилиши бўлиб ўтди.

Унда миллий тиббиёт ва

риш, шунингдек, талабаларга маънавий-ахлоқий тарбия беришнинг самарали тизимини яратиш бўйича изчил чора-тадбирлар амалга ошириш масалалари борасида сўз борди.

Намоз ТОЛИПОВ.

ҚУРИЛИШ МЕЪЁРЛАРИГА АМАЛ ҚИЛИШ ЗАРУР

Айrim ҳудудларда эътиборсиз қолдирилган бинолар, вактинча бўш турган иншоотлар ёнғин хавфи бор жойлар хисобланади. Хусусан, қурилиш тугамаган айrim биноларда тез аланга оловчи турли буюмларни тўпланиши ва қаровсиз қолдирилиши ёнғин келиб чиқиши эҳтимолини оширади.

Бундан ташқари, ҳовли уйларда содир бўлаётган ёнғинларнинг катта майдонга тақалиб кетишига, қурилишда ёнгинга қарши оралиқ масофаларни сақламаслик, томлардаги ёғоч панжараларга тилсиз ёвга карши маҳсус суюклик билан ишлов бермаслик, уйлар орасида ёнгинга қарши деворлар қурилмаслик сабаб бўлмоқда. Шунинг учун хонадонларда ёнғинни олдини олиш мақсадида янги қурилаётган ёки таъмирлаётган уй-жой ҳовлиларда ёзги ошхона ва тандирхона, молхона ва ем-хашаконаларнинг хамда ҳар жуфт хоналар орасида олти метрдан кам бўлмаган ёнғинга қарши ораликларни сақлаш керак. Шу билан бирга, икким кўшни хонадон оралиғида томни кесиб ўтубчи 60 сантиметрдан кам бўлмаган ёнғинга қарши деворлар билан ажратиш зарур. Уй томининг ёғоч панжаралари ўтга бардошли бўлиши учун унга суюкликлар билан ишлов бериш, иситиш печкаларини коидага мувофиқ ўрнатиш зарур. Энг муҳими, бинодан фойдаланишда ёнғин хавфсизлиги таъминлашнинг оддий коидаларига риоя этиш каби тадбирлар орқали иморатларни ёнғиндан сақлашга эришилади.

Юқоридагиларни инобатга олиб, ёнғин хавфсизлиги коидаларига қатъий амал қилишиниз сўраймиз.

Музроб ТУРСУНОВ,

“Қорасув Қароргоҳи” Давлат резиденцияси ёХТТЭБ ёН ва ПБ мутахассиси, катта сержант.

НОСТАНДАРТ ҚУРИЛМА ВА ҚЎЛБОЛА УСКУНАЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ТАҚИҚЛАНАДИ

Маълумки, бугунги кунда соҳа йўналишида белгиланган вазифалардан келиб чиқсан ҳолда ёнғин хавфсизлиги хизмати ходимлари томонидан турли тадбирлар ўтказиб келинмоқда.

Мазкур тадбирлардан кўзланган мақсад, аҳоли ўртасида ёнғин хавфсизлиги қонун-коидаларини тушунириш ва ёнғин вактида қандай ҳаракатланиш ҳамда ёнғинларни олдини олиша эътибор қарашдан иборат-дир. Шу ўринда айтиб ўтиш жонинг ол-факат-хавфсиз-ходимла-балки фуқаро-дир. Аҳо-хавфсиз-рия оқида-лиши борасида тушунириш, очик оловдан фойдаланилаётганида эҳтиёткорлик чораларини кўриш, электр ва газ ускуналарини доимо соз ҳолда тутиш, қўлбоба тайёрланган ускуналарни ишлатмаслик, белгиланган жойларда чекиши зарурлигини эслатиб ўтамиш.

Ушбу қоидаларга риоя қилинса, ҳар бир фуқаро ўзи ва яқинларининг ҳаётини ҳам асраб қолган бўлади.

Ҳасан НИФМАТОВ,
А. Навоий номидаги Давлат Академик
катта театри ёХТТЭБ
мутахассиси, катта сержант.

Газета 2009 йил 11 марта Узбекистон Республикаси Президенти Администрацияси хузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигига 0015-рақами билан рўйхатга олинган.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди. Саҳифаловчи: Нарзулла Ҳамроев

Таҳририят манзили: 100060, Тошкент шаҳри, Истиқбол кўчаси, 30 уй, 2-қават. Тел/факс: (71)233-13-22, тел.: (71)233-57-73.

Газета "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41уй Тел/факс: (71)233-11-07.

Газета ҳажми 2 босма табоқ. Формати А3. Офсет усулида чоп этилган.

Адади - 724 дона. Буюртма рақами Г-335.

Босмахонага топширилиш вақти: 21-00. 3 4 5 6 7 Топширилди 20-00.

Республика Узбекистан

Финансирование Исламского банка развития № UZB0074
Проект «Программа стратегической готовности и реагирования на пандемию COVID-19»

Закупка медицинского оборудования для Республиканского специализированного научно-практического медицинского центра хирургии

Запрос коммерческих предложений № UZB/RfQ/03

Министерством здравоохранения Республики Узбекистана было опубликовано приглашение на подачу коммерческих предложений № UZB/RfQ/03в следующих средствах массовой информации:

30 декабря 2022 года на сайте Министерства здравоохранения Республики Узбекистан:

30 декабря 2022 года на сайте Tenderweek.com;

30 декабря 2022 года на сайте ООО “Ozmedimpex”.

Настоящим Министерство здравоохранения Республики Узбекистан информирует о результатах проведения вышеуказанных торгов.

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ ВЫШЕУКАЗАННЫХ ТОРГОВ

№ Лота	Наименование участника	Страна участника	Общая сумма присужденного контракта
1	Norvale Company GmbH	Германия	EUR 675 825,00
2	Orville Services LLP	Великобритания	EUR 423 900,00
3	Ogawa Seiki Co Ltd.	Япония	USD 311 000,00
4	Повторные торги		
5	Повторные торги		

Объединенная Группа Реализации Проектов ул. Паркентская, д. 51, г. Ташкент, 100007, Республика Узбекистан, ТашИУВ Тел. (+998 71) 268-12-13, 268-25-39, Факс (+998 71) 267-73-47 e-mail:idb.ses@gmail.com

The Republic of Uzbekistan

Islamic development bank financing No. 0074 Strategic Preparedness and Response Program for COVID-19 pandemic Procurement of medical equipment for Republican specialized scientific and practical medical center for surgery Request for Quotations No. UZB/RfQ/03

The Ministry of Health of the Republic of Uzbekistan published request for quotations No. UZB/RfQ/03 in the following media:

December 30, 2022 on the website of the Ministry of Health of the Republic of Uzbekistan;

December 30, 2022 on Tenderweek.com;

December 30, 2022 on the website of the “Ozmedimpex” LLC.

The Ministry of Health of the Republic of Uzbekistan hereby informs about the results of the above tender.

RESULTS OF THE ABOVE tender

Lot No.	Name of Participant	Country of Participant	Total Price of Contract Awarded
1	Norvale Company GmbH	Germany	EUR 675 825,00
2	Orville Services LLP	United Kingdom	EUR 423 900,00
3	Ogawa Seiki Co Ltd.	Japan	USD 311 000,00
4	Re-tender		
5	Re-tender		

United Project Management Unit

51, Parkentskaya st., Tashkent, 100007, Republic of Uzbekistan, TashIUV

Tel. (+998 71) 268-12-13, 268-25-39, Fax (+998 71) 267-73-47

e-mail: idb.ses@gmail.com:idb.ses@gmail.com

ВАҚТ ШУНДАЙ НАРСАКИ:

Унда юра оласан, югура оласан, аммо тўхтата олмайсан. Ундан хурсанд бўлишинг мумкин, аммо хафа бўлолмайсан. Ўтётган ВАҚТ қадрини Ота Онангизда кўринг, болаларингизда кўринг. Нолиманг, ВАҚТ бу имтиҳон. Ҳаёт эса бир катта мактабдир...

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш ва зирлигининг Фан ва таълим бошқармаси жамоаси бошқарманинг бош мутахассиси Манзура Абдусаматовага фарзанди

САРДОРЖОНнинг

вафоти муносабати билан оила аъзолари ва яқинларига чукур ҳамдардлик билдиради.

O'zbekistonda sog'liqni saqlash

ZDRAVOOKRANENIE UZBEKISTANA

Газета муассиси:
Ўзбекистон Республикаси
Соғлиқни сақлаш вазири

ISSN 2010-6149.

Электрон манзилимиз: www.uzssgzt.uz

Бош мұхаррир

Амрилло ИНОЯТОВ

Бош мұхаррир ўринбосари

Ибодат СОАТОВА

Газета ўзбек ва рус тилларida чоп этилди. Ҳафтанинг пайшанба кунлари чиқади. Мақолалар кўчириб босилганда "O'zbekistonda sog'liqni saqlash" – Zdravooxranenie Uzbekistana" газетасидан олинди деб кўрсатилиши шарт. Таҳриягита келган кўллэзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифа қайтарилмайди.

Газета 2009 йил 11 марта Узбекистон Республикаси Президенти Администрацияси хузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигига 0015-рақами билан рўйхатга олинган.

Газета таҳририят компьютер мар